

מן הנעשה בכנס מורי הכימיה - חנוכה תשע"ב

רון בלונדר*

העשייה האיכותית של מורי הכימיה בארץ. שני פרסים למורים מצטיינים לכימיה חולקו השנה לשלושה מורים מצטיינים. הפרס ע"ש ורה מנדלר ז"ל ניתן לד"ר דורית בר והפרס ע"ש נעמה גרינשפון ז"ל ניתן לד"ר ליאורה סער ולגב' רונית ברד. אנו שולחים את ברכותינו למורות המצטיינות, וקוראים למורי הכימיה לשלוח מועמדים ומועמדות לפרסי ההצטיינות הניתנים למורי הכימיה - פרס החברה הישראלית לכימיה למורה ותיק, פרס החברה הישראלית לכימיה למורה צעיר, פרס למורה מצטיין ע"ש ורה מנדלר ופרס למורה מצטיין ע"ש נעמה גרינשפון. ישנם בציבור המורים חברים רבים העושים עבודה ראויה לציון - והם בהחלט ראויים לפרסים אלו.

הכנס הארצי של מורי הכימיה התקיים בסוף דצמבר 2011, במרכז הארצי של מורי הכימיה במכון ויצמן למדע. השנה, עמד הכנס בנושא "כימיה לאורח חיים בריא", המתקשר לנושא השנתי של משרד החינוך לשנת הלימודים תשס"ב. הכנס נפתח בדבריה של ראש הוועדה המארגנת של הכנס, זיוה בר-דב, ובהמשך בדברי ברכה של ראש המרכז הארצי למורי הכימיה, ד"ר רחל ממלוק-נעמן. דלית שטאובר, מנכ"ל משרד החינוך, ברכה את המורים, והציגה את הנתונים המדאיגים לגבי מספרם הנמוך של מורי הכימיה בארץ. דלית ציינה את חשיבות מקצוע הכימיה למדינת ישראל והביעה את דאגתה למצב לימודי מקצוע הכימיה. אחריה ברכה את המורים ד"ר דורית טייטלבאום, מפמ"ר הכימיה. דורית הצטרפה לדאגה שהעלתה מנכ"ל המשרד, ושיבחה את

ד"ר רחל ממלוק נעמן, ראש המרכז הארצי למורי הכימיה, זיוה בר-דוב יו"ר הוועדה המארגנת וגב' שרה אקונס

* ד"ר רון בלונדר, המחלקה להוראת המדעים, מכון ויצמן למדע

הנעשה במט"ח. בפרויקט נחשון תלמידי כימיה מקבלים חונך המתרגל דרך הרשת קבוצות קטנות של תלמידים ומוביל שיפור בהישגיהם בכימיה; ח'אלד מסאלחה הציג את תחום הפולימרים המוליכים ועסק בהכללות יתר בהוראת הכימיה; אינגה משולם הציגה את תערוכת הפוסטרים בהם השתמשה כמקדם למידה במסגרת פרויקט הגמר בתוכנית רוטשילד-ויצמן לתואר שני; סוהיר סח'ניני הציגה דילמות בהוראת נושא הננוטכנולוגיה ותיארה כיצד התייחסה לשאלה - איך מלמדים כימיה בממדים זעירים? נעמה בני הציגה מבט על הוראת תלמידים מחוננים ומצטיינים בכיתה רגילה. נושא הוראה של מחוננים ומצטיינים הוא נושא חשוב לכל מורה, כיוון שבכל כיתה יושבים אוכלוסייה מגוונת הכוללת בדרך כלל גם תלמידים/ים מחונן או מצטיין; אושרית ארביב ודימה רבינוביץ, אמנם לא הגיעו בשל לימודיהם לתואר שני בכימיה, אך ענת פלדנקרייז הציגה במקומם יחידת לימוד שהם פתחו בנושא עשן ואש - עבודה עם סרטונים; ענת פלדנקרייז וידידה גוטליב הציגו יחידה שפיתחו ובה ניסויי חקר של תלמידים מבוססים על סרטונים ומעבדות וירטואליות; מיכאל קויפמן הדריך סדנא של ניסויים בנושא כימיה וחלב; ואחרונה חביבה - ד"ר אסנת רווה מחמד"ע דיברה על הכימיה שמתרחשת בשריר בעת מאמץ. המצגות של הרצאות המורים נמצאות באתר של מרכז מורי הכימיה.

במושב האחרון של היום הציגה המפמ"ר, ד"ר דורית טייטלבוים, ממדים שונים בהתפתחות מקצועית של מורים תוך הסתכלות לעתיד והדגישה את האחריות המשותפת של המערכת ומורים עצמם להתפתחות זו. דורית תיארה חוויות מורכבות של מורים חדשים במערכת והדגישה כי קליטה של מורה חדש (לכימיה) בבית הספר היא משימה חשובה, שהיא מבקשת מן המורים לקחת על עצמם. וכך, יוכלו הפיקוח יחד עם מורי הכימיה הוותיקים והצעירים לחזק את הוראת הכימיה בארץ. דורית הציגה נתונים לגבי מספרי התלמידים הלומדים כימיה, וכיצד התפתחות מקצועית של מוריהם יכולה להשפיע על נתונים אלה בעתיד.

אנו רוצים להודות לוועדה המארגנת של הכנס: יו"ר גב' זיוה בר-דב, ד"ר רון בלונדר, גב' שרה אקונס, ד"ר מלכה יאיון, ד"ר דבורה קצביץ' וד"ר רחל ממלוק-נעמן ראש המרכז הארצי למורי הכימיה. להתראות בשנה הבאה!

יון בלאו/צ'י

בכנס ניתנו שלוש הרצאות מדעיות, שהתייחסו לנושא הכנס. פרופ' דוד מירלמן ממכון ויצמן למדע הציג את סגולות המרפא של האליצין - מולקולה הנוצרת בעת ריסוק שום. פרופ' מירלמן דיבר על אפליקציות של השום בריפוי מחלות שונות, ועל הקשיים בשיווק האליצין בגלל זמן החיים הקצר שלו. ד"ר עפרה פז-טל הציגה מחקר שהתקיים בקרית המחקר הגרעינית בנגב בו נבחנו סוגים שונים של דיאטות באמצעות מעקב אחר יסודות קורט בגוף. פרופ' אילת פישמן מן הפקולטה להנדסת ביוטכנולוגיה ומזון בטכניון הציגה מחקרים עדכניים בנושא שמנים במזון. היא דיברה על הקשר בין כמות, איכות ובריאות. הרצאתה התקשרה באופן ישיר ליחידת הלימוד טעם של כימיה והעלתה שאלות רבות אצל קהל המורים. באתר מרכז מורי הכימיה יפתח פורום ייחודי בו מורים מוזמנים להעלות שאלות בעקבות ההרצאה של פרופ' פישמן, להגיב לשאלות מורים אחרים ולקבל את התיחסותה של פרופ' פישמן. אילת גם נתנה את המצגת בה היא השתמשה בכנס, ואף היא תוצג באתר מרכז מורי הכימיה, לשימוש מורי הכימיה.

במרכז הכנס עמד מושב הרצאות מורים. רחל אידלמן ורות ולדמן הציגו את נפלאות הפרוטאופדיה; רונית ברד הציגה תוכנית שפיתחה במסגרת לימודיה לתואר שני בתוכנית רוטשילד-ויצמן בנושא ננוטכנולוגיה - מדע בדיוני ואתיקה; דבורה ברוט, אורית מולווידזון, ד"ר מירה קיפניס וד"ר מירי קסנר דיברו על פרויקט "יש לנו כימיה" - גם באורח חיים בריא; בעז הדס ועדנה כהן הציגו את יוזמת הכנסים האיזוריים של תלמידי הכימיה; אילנה זהר ורותי שטנגר דיברו על פרויקט נחשון לתלמידי הכימיה

מפמ"ר כימיה - ד"ר דורית טייטלבוים ומנכ"ל משרד החינוך הגב' דלית שטאוב